

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 353/09-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. M., P., zastúpeného advokátkou JUDr. Z. T., P., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 7/2009 z 29. januára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. mája 2009 doručená sťažnosť JUDr. J. M., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Z. T., P., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obo 7/2009 z 29. januára 2009 (ďalej aj „označené uznesenie najvyššieho súdu“ alebo „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Na výzvu ústavného súdu sťažovateľ doplnil sťažnosť, ale nedoložil k nej uznesenie najvyššieho súdu, ktoré napáda, rovnako nepreukázal, ale len deklaroval dodržanie dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti. Ústavný súd si však zadovážil napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu, ako aj výpis z Obchodného vestníka o uverejnení uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 7/2009 z 29. januára 2009.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv „vydaním“ označeného uznesenia najvyššieho súdu „v konaní úpadcu: E. N. a.s., N., IČO ..., na odvolanie veriteľa J. M. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 03.12.2008, č. k. 3K 238/98, ktorým NS SR uznesenie KS BA zo dňa 03.12.2008 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie.“. V označenom konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) má sťažovateľ postavenie konkurzného veriteľa.

Sťažovateľ uvádza a hodnotí dôvody, na základe ktorých bolo vydané napadnuté uznesenie najvyššieho súdu takto:

«NS SR prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania, a rozhodol tak ako je uvedené v uznesení zo dňa 29.01.2009 v konaní pod č. k. 20bo 7/2009 s tým, že ako dôvody svojho rozhodnutia uviedol, že:

1) *odvolací súd pri prejednaní veci na základe odvolania proti uzneseniu súdu prvého stupňa zo dňa 03.12.2008 konštatoval, že súd prvého stupňa v napadnutom uznesení nerešpektoval názor vyslovený odvolacím súdom, čím podľa názoru NS SR porušil ustanovenie § 226 OSP.*

2) *Odvolací súd napadnuté uznesenie prvého stupňa zrušil, pričom nepovažoval za potrebné tieto dôvody opätovne uvádzať, keďže ide podľa jeho názoru o dôvody už uvedené v zrušujúcom rozhodnutí pod sp. zn. 20bo 83/2008 zo dňa 25.06.2008.*

3) *K uvedenému odvolací súd ešte dodal, že ustanovený SKP podľa označenia akademického titulu nemá právnické vzdelanie a pre výkon funkcie SKP mu bola poskytnutá*

výnimka. Zákon to pripúšťal, ale nemožno podľa názoru NS SR pripustiť, aby svoju činnosť vykonával inak, ako mu to ukladá zákon a konkurzný súd, aby to toleroval a vlastne v tom napomáhal (čím sa podľa názoru sťažovateľov NS SR dopustil prekročenia svojej právomoci, ak hodnotí osobu ustanoveného SKP dokonca vyslovuje právne závery o tom, že toleruje a napomáha riešeniu veci, ktorá nie je na prospech veriteľov) vychádzajúc z kontextu celého rozhodnutia.

4) Podľa názoru odvolacieho súdu, 20bo 7/2009, tak ako sa uvádza na str. 4 nemôže ustanovený správca konkurznej podstaty v rámci výkonu svojej činnosti navrhnúť zrušenie konkurzu podľa § 44 ods. 1 písm. a) ZKV v platnom znení, a konkurzný súd podľa názoru odvolacieho súdu nemôže zrušiť konkurz podľa ustanovenia, ktorého majetok patriaci do konkurznej podstaty v rámci konkurzu bol rozpredaný, poťažne uspokojené uplatnené nároky v rámci konkurzu.

5) Podľa názoru odvolacieho súdu uvedeného na str. 4, zrušenie konkurzu podľa cit. ustanovenia pripadá do úvahy tam, kde konkurz bol vyhlásený, ale v priebehu realizácie sa zistí, že vyhlásený nemal byť. a preto sa zruší. V takom prípade podľa názoru odvolacieho súdu majetok predlženého dlžníka ostáva nedotknutý.

6) Účinky zrušenia konkurzu podľa § 44 ods. 1 písm. a) ZKV nastávajú „ex tunc“, teda ako keby konkurz nebol vyhlásený.

7) Odvolací súd je toho názoru, že je ťažko pochopiť na akom základe disponoval SKP s majetok dlžníka, ak predpoklady pre vyhlásenie konkurzu neboli, potom odvolací súd uviedol, že sa treba vysporiadať zo strany konkurzného súdu s tým, akým spôsobom zmenila najväčšia fabrika v Nových Zámkoch svojho vlastníka I čím sa dopustil opäť prekročenia právomoci hodnotenia veci nad rámec ustanovení OSP a svojvôle pre aplikáciu právnej normy.»

Sťažovateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci, ktoré podľa neho spočíva v tom, že „Najvyšší súd v danom prípade nesprávne aplikoval a vyložil si ustanovenie § 44 ods. 1 písm. a) zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v platnom znení, ktorý sa na tento prípad použije.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:
„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 20 os. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené.

3. Uznesenie NS SR zo dňa 29.01.2009 č. k. 20bo 7/2009, ktorým NS SR zrušil Uznesenie KS BA zo dňa 03.12.2008 . č. k. 3 K 238/98 a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie sa zrušuje.“

Ústavný súd vyzval na vyjadrenie k sťažnosti aj najvyšší súd. Podpredsedníčka najvyššieho súdu vo svojom stanovisku uviedla:

„Podstatou rozdielov v rozhodnutí súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu je zrejme rozdiel vo výklade zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len ZKV) v časti upravujúcej postup súdov v konkurze resp. následnosť jednotlivých úkonov potom, ako bola podľa § 29 ods. 4 právoplatne schválená konečná správa o speňažovaní majetku z podstaty. Podľa štandardného postupu po právoplatnosti uznesenia o schválení konečnej správy, vydá súd rozvrhové uznesenie (§ 30 ZKV), po splnení ktorého zruší konkurz podľa § 44 ods. 1 písm. b/ ZKV.

Z konečnej správy, ktorú schválil súd prvého stupňa a uznesenie o schválení potvrdil aj odvolací súd, však vyplýva, že potom ako správca v priebehu konkurzu - uspokojil nároky oddelených konkurzných veriteľov a bol speňažený celý majetok podstaty, už nezostal žiaden majetok, z ktorého by bolo možné uspokojiť nezabezpečených veriteľov. Z uvedeného zrejme došiel k záveru, že v takejto situácii nieje možné (nemá význam) vydávať rozvrhové uznesenie, keď na rozvrh už nezostal žiaden majetok. Na návrh správcu podstaty preto zrušil konkurz bez vydania rozvrhového uznesenia podľa § 44 ods. 1 písm. a) ZKV. Odvolací súd naproti tomu zastáva názor, že po právoplatnosti uznesenia o schválení konečnej správy môže nasledovať už len postup podľa § 30 ZKV, teda vydanie rozvrhového uznesenia a následne, po jeho splnení, zrušenie konkurzu podľa § 44 ods. 1 písm. b) ZKV.

Nepovažujem za vhodné zaujímať stanovisko k správnosti jedného alebo druhého výkladu. Ústavný súd má nepochybne právomoc preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu z hľadiska, či ním nedošlo k porušeniu základných práv a slobôd, ako to vymedzuje čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Domnievam sa však, že v danej veci nejde o prípad predpokladaný uvedeným článkom ústavy. Ak by bol správny ktorýkoľvek z výkladov súdov,

v konečnom dôsledku bude v prejednávanej veci výsledok rovnaký - konanie bude zastavené a pohľadávka doposiaľ neuspokojených veriteľov, ktorý nemajú prednostné právo, zostanú neuspokojené. Prípadné porušenie príslušných procesných ustanovení konkurzného zákona ako dôsledok jedného z výkladov, sa nedotkne práv žiadneho z účastníkov (veriteľov) a nemá preto ústavný rozmer.

Zo sťažnosti však predovšetkým nie je zrejmé, akým spôsobom sa napadnuté uznesenie odvolacieho súdu dotklo alebo mohlo dotknúť majetkových práv sťažovateľa. V sťažnosti uvádza, že je veriteľom. Z konečnej správy je zrejmé, že nepatrí medzi oddelených veriteľov, ktorých pohľadávka bola aspoň čiastočne uspokojená. Zo spisu nevyplýva, že by proti konečnej správe podal námietky. S rozhodnutím súdu prvého stupňa je zrejme spokojný, keďže proti nemu nepodal odvolanie. Zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, podľa ktorého jeho pohľadávka (tak ako ostatných nezabezpečených veriteľov) zostáva neuspokojená, nemôže mať negatívny dopad na jeho majetkové práva. Zrušením a vrátením veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie sa jeho postavenie v žiadnom prípade nemôže zhoršiť (pravdepodobne sa ani nezlepší).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci – všeobecného súdu v občianskoprávnom konaní – nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označili sťažovatelia, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd posúdil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z hľadiska sťažovateľom označených základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie namieta.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti sťažovateľa považuje za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov konania (čl. 46 až čl. 51 ústavy). Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a použitie zákonov neporušujú uvedené ústavnoprávne princípy alebo základné práva a slobody (II. ÚS 54/02).

Podstata sťažnosti sťažovateľa spočíva v jeho námietkach proti označenému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorý 29. januára 2009 rozhodol v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 7/2009 tak, že zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 3 K 298/98-1716 z 3. decembra 2008 a vec vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie, a to bez nariadenia pojednávania.

Sťažovateľ považuje rozhodnutie najvyššieho súdu za svojvoľné pri právnom posúdení rozhodujúcej otázky, a to aplikácii § 44 ods. 1 písm. a) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v platnom znení (ďalej len „zákon č. 328/1991 Zb.“). Podľa sťažovateľa ide o omyl natoľko zjavný a závažný, že sa ním zakladá interpretačná svojvôľa, ktorej dôsledkom je zároveň zásah do základných práv účastníka konania, ako aj základných práv ustanoveného správcu konkurznej podstaty, ktorý je účastníkom konania, pokiaľ ide o jeho práva a povinnosti bez možnosti podania opravného prostriedku. Najvyšší súd nerešpektoval jeho právny názor vyjadrený už v druhom rozhodnutí, rovnako aj v kontexte zrušujúceho rozhodnutia vydaného v tej istej veci pod sp. zn. 2 Obo 83/2008 z 25. júna 2008, čím by porušil § 226 OSP. Krajský súd preto v danom prípade podľa názoru sťažovateľa nemá inú možnosť, pokiaľ sa nechce dopustiť konania, ktoré by malo znaky disciplinárneho previnenia, aby takúto argumentačnú svojvôľu pri výklade § 44 ods. 1 písm. a) zákona č. 328/1991 Zb. aplikoval, čo by ale konal v rozpore s princípmi a zásadami konkurzného práva upravenými v § 44 zákona č. 328/1991 Zb.

Čo sa týka namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 ústavy, sťažovateľ je toho názoru, že *„napadnuté rozhodnutie NS SR zbavilo sťažovateľa - konkurzného veriteľa práva na majetkovú hodnotu, čím by po zrušení konkurzu mohol uplatniť daňovo odpočítateľnú položku ním neuspokojenej prihlásenej pohľadávky za zdaňovacie obdobie predchádzajúce zrušeniu konkurzu, ako aj práva, ktoré by pri absencii aplikačnej svojvôle NS SR požívalo súdnu ochranu a jednak viedlo k obmedzeniu slobody sťažovateľa, ako veriteľa zvoliť si spôsob obrany svojho vlastníckeho práva. Postup NS SR, by znamenal a v konečnom dôsledku znamená popretie zásady, že vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a požíva rovnakú zákonnú ochranu.“*

1. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ústavný súd sa v súvislosti s namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru preto zameril na posúdenie, či rozhodnutie najvyššieho súdu založené aj na výklade a aplikácii § 44 ods. 1 písm. a) zákona č. 328/1991 Zb. nesie znaky namietanej svojvôle, arbitrárnosti a nestrannosti takej intenzity, že by to signalizovalo možnosť

vysloviť porušenie označených základných práv sťažovateľa po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Podľa § 44 ods. 1 písm. a) zákona č. 328/1991 Zb. súd uznesením zruší konkurz, v ktorom nedošlo k potvrdeniu núteného vyrovnania, ak zistí, že tu nie sú predpoklady pre konkurz.

Podľa § 44 ods. 1 písm. b) zákona č. 328/1991 Zb. súd uznesením zruší konkurz, ktorým nedošlo k potvrdeniu núteného vyrovnania po splnení rozvrhového uznesenia.

Vo vzťahu k § 44 ods.1 písm. a) zákona č. 328/1991 Zb. najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol:

„Napadnutým uznesením, súd 1.stupňa zrušil ním vyhlásený konkurz zo dňa 18.07.2000 Č. k. 3K 238/98-97 z dôvodov, že nie sú predpoklady pre konkurz a zbavil správcu konkurznej podstaty jeho funkcie. Z odôvodnenia vyplýva, že zrušenie konkurzu navrhol správca konkurznej podstaty, navrhol ho zrušiť podľa § 44 ods. 1 písm. a/ ZKV a súd vydal napadnuté uznesenie, opierajúc sa o toto ustanovenie.

Zo spisu odvolací súd zistil, a uvádza to aj odvolateľ, že súd 1. stupňa vydal enunciátom zhodné uznesenie dňa 28.04.2008 pod č. k. 3K 238/98-1586, pričom jeho vydanie oprel rovnako ako napadnuté uznesenie zo dňa 03.12.2008 o ust. § 44 ods. 1 písm. a/ ZKV, a v podstate rovnako ho aj odôvodnil.

Odvolací súd vo svojom, uznesení súdu 1.stupňa zrušujúcim uznesení vyslovil právny názor, že súd 1. stupňa v situácii, keď už došlo k speňaženiu konkurznej podstaty, správca konkurznej podstaty vypracoval konečnú správu, ktorú schválil konkurzný súd a potvrdil odvolací súd, nemohol zrušiť konkurz podľa ust. § 44 ods. 1, písm. a/ ZKV ani nemohol vrátiť konanie do stavu, ako to navrhuje odvolateľ J. M., môže len vydať rozvrhové uznesenie a zrušiť konkurz z dôvodov uvedených v § 44 ods. 1 písm. b/ ZKV. Odvolací súd v tomto uznesení upozornil súd 1. stupňa, že pre ďalšie jeho konanie je v zmysle § 226 O.s.p. právny názor odvolacieho súdu záväzný.

- Odvolací súd pri prejednaní veci na základe odvolania proti uzneseniu súdu 1.stupňa zo dňa 03.12.2008 č. k. 3K 238/98-1716 konštatoval, že súd 1.stupňa

v napadnutom uznesení odvolacím súdom vyslovený, pre súd 1. stupňa záväzný právny názor nerešpektoval, nekonal v súlade s ním, teda porušil ust. § 226 O.s.p.. Preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu 1.stupňa zrušil, pričom nepovažuje za potrebné tieto dôvody opätovne uvádzať, keďže ide o dôvody už uvedené v zrušujúcom rozhodnutí sp. zn. 2 Obo 83/2008 zo dňa 25.06.2008.

Na tomto základe odvolací súd napadnuté uznesenie súdu 1 .stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s upozornením, že v zmysle § 226 O.s.p. je právny názor odvolacieho súdu pre ďalšie konanie záväzný.“

Ďalej najvyšší súd v odôvodnení uviedol, že *„Nemôže správca konkurznej podstaty navrhnúť zrušenie konkurzu podľa § 44 ods. 1 písm. a) ZKV a konkurzný súd zrušiť konkurz podľa ustanovenia, ktorého majetok patriaci do konkurznej podstaty bol v rámci konkurzu rozpredaný, poťažne uspokojené uplatnené nároky, v rámci konkurzu. Zrušenie konkurzu podľa citovaného zákonného ustanovenia pripadá do úvahy tam, kde konkurz bol vyhlásený, ale v priebehu jeho realizácie sa zistí, že vyhlásený nemal byť a preto sa zruší. V takom prípade majetok predĺženého dlžníka ostáva nedotknutý.*

Veritelia si v takom prípade svoje nároky môžu uplatniť mimo konkurzného konania.

Účinky zrušenia konkurzu podľa § 44 ods. 1 písm. a/ ZKV nastávajú „ex tunc“, teda ako keby konkurz nebol vyhlásený. Potom je ťažko pochopiť na akom základe disponoval ustanovený správca konkurznej podstaty v súčasnosti s konkurzným súdom, s majetkom dlžníka. Také oprávnenie mal len ako správca podstaty, zaň zodpovedá. Ak predpoklady pre vyhlásenie konkurzu neboli potom treba konkurzným súdom sa vyporiadať s tým, akým spôsobom zmenila najväčšia fabrika v Nových Zámkoch svojho vlastníka.“

Právny názor krajského súdu na výklad a aplikáciu § 44 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. je diametrálne odlišný od právneho názoru najvyššieho súdu k tejto otázke. Podstata právneho názoru krajského súdu je vyjadrená v odôvodnení uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 7/2009 takto: *«Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením zrušil konkurz vyhlásený uznesením tohto súdu zo dňa 18. 07. 2000 č. k. 3K 238/98-97 a správcu konkurznej podstaty zbavil funkcie s odôvodnením, že tak urobil, keďže správca konkurznej podstaty preukázal vo vyúčtovaní príjmov a výdavkov na vedenie konkurzu, že po vydaní*

výtazku záložným veriteľom, úhrade súdneho poplatku a vyplatení odmeny správcovi konkurznej podstaty nezostanú finančné prostriedky na úhradu ďalších nákladov konkurzu v zmysle § 44 ods. 1 písm. a/ zák. č. 328/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

V odôvodnení tiež súd uviedol, že správca konkurznej podstaty Ing. P. P., predložil súdu dňa 28.11.2008, návrh na zrušenie vyhláseného konkurzu v zmysle § 44 ods. 1 písm. a/zák. č. 328/1991 Zb. v znení neskorších predpisov. V návrhu uviedol, že uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3K 238/98-1494 bola dňa 24. 08. 2007 schválená konečná správa o speňažení konkurznej podstaty a vyúčtovaní odmeny a výdavkov správcu konkurznej podstaty tak, ako ju predložil správca konkurznej podstaty Ing. P. P. dňa 18.07.2007 (právoplatná dňa 04. 04. 2008), pričom po odpočítaní nákladov na správu majetku a vydání výtazku oddeleným veriteľom už nezostali ďalšie finančné prostriedky na vedenie konkurzu. ...

Ďalej v odôvodnení súd priblížil konanie, prieskumné pojednávanie, spôsob speňažovania hnutel'ného a nehnuteľného majetku ako aj uspokojenia oddelených veriteľov a úhradu pohľadávok proti podstate.

Podľa záveru odôvodnenia súd v priebehu celého konania skúma, či sú splnené podmienky na to aby sa mohlo v konaní pokračovať. Jednou z podmienok je, aby dlžník mal majetok postačujúci aspoň na úhradu trov konania. V zmysle § 44 ods. 1 písm. a/ zák. č. 328/1991 Zb. v platnom znení, súd zruší konkurz, ak zistí, že tu nie sú predpoklady pre konkurz a podľa ods. 4 citovaného ustanovenia, súd zbaví správcu funkcie. ...

Napadnutým uznesením, súd 1. stupňa zrušil ním vyhlásený konkurz zo dňa 18. 07. 2000 č. k. 3K 238/98-97 z dôvodov, že nie sú predpoklady pre konkurz a zbavil správcu konkurznej podstaty jeho funkcie. Z odôvodnenia vyplýva, že zrušenie konkurzu navrhol správca konkurznej podstaty, navrhol ho zrušiť podľa § 44 ods. 1 písm. a/ ZKV a súd vydal napadnuté uznesenie, opierajúc sa o toto ustanovenie.

Zo spisu odvolací súd zistil, a uvádza to aj odvolateľ, že súd 1. stupňa vydal enunciátom zhodné uznesenie dňa 28. 04. 2008 pod č. k. 3K 238/98-1586, pričom jeho vydanie oprel rovnako ako napadnuté uznesenie zo dňa 03.12.2008 o ust. § 44 ods. 1 písm. a/ ZKV, a v podstate rovnako ho aj odôvodnil.

Odvolací súd vo svojom, uznesení súdu 1.stupňa zrušujúcim uznesení vyslovil právny názor, že súd 1. stupňa v situácii, keď už došlo k speňaženiu konkurznej podstaty,

správca konkurznej podstaty vypracoval konečnú správu, ktorú schválil konkurzný súd a potvrdil odvolací súd, nemohol zrušiť konkurz podľa ust. § 44 ods. 1, písm. a/ ZKV ani nemohol vrátiť konanie do stavu, ako to navrhuje odvolateľ J. M., môže len vydať rozvrhové uznesenie a zrušiť konkurz z dôvodov uvedených v § 44 ods. 1 písm. b/ ZKV. Odvolací súd v tomto uznesení upozornil súd 1. stupňa, že pre ďalšie jeho konanie je v zmysle § 226 O.s.p. právny názor odvolacieho súdu záväzný.

Odvolací súd pri prejednaní veci na základe odvolania proti uzneseniu súdu 1.stupňa zo dňa 03.12.2008 č. k. 3K 238/98-1716 konštatoval, že súd 1.stupňa v napadnutom uznesení odvolacím súdom vyslovený, pre súd 1.stupňa záväzný právny názor nerešpektoval, nekonal v súlade s ním, teda porušil ust. § 226 O.s.p.. Preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu 1.stupňa zrušil, pričom nepovažuje za potrebné tieto dôvody opätovne uvádzať, keďže ide o dôvody už uvedené v zrušujúcom rozhodnutí sp. zn. 2 Obo 83/2008 zo dňa 25.06.2008.

Na tomto základe odvolací súd napadnuté uznesenie súdu 1 .stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s upozornením, že v zmysle § 226 O.s.p. je právny názor odvolacieho súdu pre ďalšie konanie záväzný. ...

Nemôže správca konkurznej podstaty navrhnúť zrušenie konkurzu podľa § 44 ods. 1 písm. a/ ZKV a konkurzný súd zrušiť konkurz podľa ustanovenia, ktorého majetok patriaci do konkurznej podstaty bol v rámci konkurzu rozpredaný, poťažne uspokojné uplatnené nároky, v rámci konkurzu. Zrušenie konkurzu podľa citovaného zákonného ustanovenia pripadá do úvahy tam, kde konkurz bol vyhlásený, ale v priebehu jeho realizácie sa zistí, že vyhlásený nemal byť a preto sa zruší. V takom prípade majetok predĺženého dlžníka ostáva nedotknutý. Veritelia si v takom prípade svoje nároky môžu uplatniť mimo konkurzného konania.

Účinky zrušenia konkurzu podľa § 44 ods. 1 písm. a/ ZKV nastávajú „ex tunc“, teda ako keby konkurz nebol vyhlásený. Potom je ťažko pochopiť na akom základe disponoval ustanovený správca konkurznej podstaty v súčasnosti s konkurzným súdom, s majetkom dlžníka. Také oprávnenie mal len ako správca podstaty, zaň zodpovedá. Ak predpoklady pre vyhlásenie konkurzu neboli potom treba konkurzným súdom sa vyporiadať s tým, akým spôsobom zmenila najväčšia fabrika v Nových Zámkoch svojho vlastníka.»

Najvyšší súd tento právny názor neakceptoval a uznesenie krajského súdu č. k. 3 K 235/98-1716 z 3. decembra 2008 zrušil.

Nespochybnujúc ani jeden z právnych názorov a možnosť dvoch výkladov § 44 ods. 1 písm. a) zákona č. 328/1991 Zb. pripustila aj podpredsedníčka najvyššieho súdu.

Podľa názoru ústavného súdu obidva právne názory na zrušenie konkurzu podľa § 44 ods. 1 písm. a) sú ústavne akceptovateľné aj napriek tomu, že si vzájomne konkurujú.

Úlohou ústavného súdu nie je zjednocovať právne názory všeobecných súdov (I. ÚS 199/07, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09); v konkrétnych prípadoch posudzuje ústavný súd len ich ústavnú akceptovateľnosť.

Čo sa týka namietaného uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd dospel k tomuto záveru z dôvodu, že najvyšší súd síce stručne, ale zrozumiteľným spôsobom sformuloval svoj právny názor, ktorý nenesie znaky svojvôle, ktoré sťažovateľ namieta. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde zdôrazniac, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy nemôže ústavný súd nahrádzať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov.

2. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 7/2009 z 29. januára 2009 sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie jeho veci v jeho prítomnosti, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, a to z dôvodu, že najvyšší súd prerokoval odvolanie sťažovateľa bez nariadenia ústneho pojednávania. Túto námietku sťažovateľa treba

posudzovať s ohľadom na limity práva na súdnu ochranu ustanovené v čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy.

Konanie na najvyššom súde bolo odvolacie konanie, na ktoré sa vzťahuje štvrtá časť, prvá hlava § 201 až § 227 OSP. V § 214 ods. 1 OSP sú taxatívne vymedzené prípady, keď predseda senátu odvolacieho súdu musí nariadiť pojednávanie (ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ak súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a OSP bez nariadenia pojednávania, ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem). V ostatných prípadoch môže odvolací súd o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Sťažovateľ žiadnu skutočnosť, ktorá by preukázala, že išlo o dôvody uvedené v § 214 ods. 1 písm. a) až c) OSP, nepreukázal a ani zo sťažnosti takéto dôvody nevyplývajú. Ústavný súd preto uzavrel, že aplikujúc § 214 OSP v súlade s čl. 51 ods. 1 ústavy nič nenasvedčuje tomu, že by mohlo dôjsť k vysloveniu porušenia označeného základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto aj túto časť sťažnosti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy

K námietke sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd uvádza, že všeobecný súd v zásade nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru (kam patrí aj vlastnícke právo), ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (napr. II. ÚS 78/05, I. ÚS 392/08). Keďže v danom prípade ústavný súd nezistil porušenie uvedených ústavnoprosesných princíпов, aj túto časť sťažnosti sťažovateľa odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V nadväznosti na odmietnutie sťažnosti ústavný súd už o ďalších požiadavkách sťažovateľa nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. októbra 2009